

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-10-272

СИЛАБУС	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	
SYLLABUS	Life safety and civil protection	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК 6	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Архітектура та будівництво Architecture and construction
Спеціальність Field of Study	191	Архітектура та містобудування Architecture and urban planning
Освітня програма Degree Programme	Архітектура та містобудування Architecture and urban planning	

РІВНЕ - 2025

Силабус навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Рівне. НУВГП. 2025. 12 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22082>

Розробники силабусу: Довбенко Тетяна Олександрівна, канд. техн. наук, доцент, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 14 від "04" березня 2025 року

Завідувач кафедри: Кухнюк Олег Миколайович,
канд. техн. наук, доцент кафедри охорона
праці та безпеки життєдіяльності

Керівник (гарант) ОП: Потапчук Ірина Володимирівна,
кандидат архітектурних наук, доцент
кафедри архітектури та містобудування

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ «Будівництва та архітектури»

Протокол № 6 від "18" березня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА: *Макаренко Руслан Миколайович, канд. техн. наук, професор*

Попередня версія силабусу (вказати шифр) 03-10-19

© НУВГП, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Архітектура та містобудування
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Рік навчання, семестр	4-й рік, 8-й семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	14 годин
Практичні заняття:	16 годин
Самостійна робота:	60 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Довбенко Тетяна Олександрівна, доцент, канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Вікіситет

вказується URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua/>

ORCID

<http://orcid.org/0000-0001-7103-9656>

Канали комунікації

t.o.dovbenko@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Програма «Безпека життєдіяльності та цивільного захисту»

ОК 6 - навчальна дисципліна. Спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якими встановлено форму підсумкового контролю (залік) та визначено кількість кредитів ЄКТС (3 кредити).

Мета та завдання

Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, компетенцій для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління безпекою та цивільним захистом, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки в повсякденному та професійному житті. Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, моделі безпеки, завдання професійної діяльності в розрізі безпеки особистості, тощо.

Завдання навчальної дисципліни полягає в отриманні здобувачами знань, умінь та компетентностей виконання кваліфікаційних норм з обов'язковим урахуванням вимог безпеки, охорони праці, збереження життя, здоров'я та працездатності, а також формування відповідального ставлення до безпеки та захисту в небезпечних та надзвичайних ситуаціях та мотивації щодо посилення особистої безпеки та гарантованого рівня функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2489>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Інженерне обладнання будівель, технологія і законодавче регулювання, основи реконструкції та реставрації архітектурних об'єктів

Компетентності

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженернотехнічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.
ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.
ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

Структура та зміст освітнього компонента

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності:

1. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності.
2. Класифікація джерел небезпек. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
3. Вплив людського фактору у виникненні небезпек.
4. Державний нагляд щодо безпеки праці в сфері будівництва.

Тема 2. Ризики та небезпеки в сфері будівництва.

1. Загальні поняття аналізу та оцінки ризиків.
2. Критерії оцінювання ступеня ризику.
3. Управління ризиками нещасних випадків в будівництві.

Тема 3. Ергатичні системи в сфері будівництва.

1. Безпека в ергатичних системах.
2. Організація режиму діяльності на підприємствах в галузі.
3. Оцінка та вплив інформаційних систем.
4. Організація та оптимізація робочих місць з врахуванням антропометричних характеристик людини.

Тема 4. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.

1. Охорона природного середовища життєдіяльності.
2. Захист від шуму, вібрації та електромагнітного забруднення міської (сільської) території.
3. Захист від випромінювання та опромінення.
4. Системи протипожежного захисту.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Причини виникнення, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій.

1. Основні поняття та визначення у сфері цивільного захисту. Законодавча та нормативна база.
2. Причини виникнення надзвичайних ситуацій та їх класифікація
3. Основи державної політики у сфері цивільного захисту
4. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

1. Організація цивільного захисту на об'єкті.
2. Запобігання виникненню НС на підприємствах галузі.
4. Основні заходи з ліквідації наслідків НС.

Тема 7. Техногенна безпека суб'єкта господарювання.

1. Небезпеки на промислових об'єктах.
2. Заходи пожежного захисту суб'єкта господарювання.
3. Аварії на комунально-енергетичних системах життєзабезпечення.
4. Руйнування будівель та споруд. Система забезпечення надійності.

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
л.		пр.	лаб.	сам. роб	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	10	2	-	4	6
Тема 2. Ризики та небезпеки в сфері будівництва	11	2	-	2	7
Тема 3. Ергатичні системи в сфері будівництва	13	2	-	4	7
Тема 4. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	14	2	-	2	10
Змістовий модуль 2					
Тема 5. Причини виникнення, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій	14	2	-	1	10
Тема 6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та їх наслідків	14	2	-	1	10
Тема 7. Техногенна безпека суб'єкта господарювання	14	2	-	2	10
Усього годин	90	14	-	16	60

Теми практичних занять (семінарів)

Назва теми	Кількість годин

	Денна форма
№1. Оцінка психофізіологічних властивостей людини. Встановлення типу темпераменту	2
№2. Визначення психологічних властивостей людини: пам'ять, увага. Стрес на робочому місці	2
№3. Дослідження біоритмів людини	2
№4. Кількісна оцінка ризику	2
№5. Вивчення питань ергономіки робочого місця	2
№6. Опанування заходів безпеки (санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, лікувально-профілактичних)	2
№7. Забезпечення пожежної безпеки суб'єкта господарювання	2
№8. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій	2
Усього	16

Форми та методи навчання

Методи навчання – демонстраційні.

Технології навчання – імітаційні та неімітаційні, застосування практичних та навчальних кейсів.

Засоби навчання - комп'ютерні та мобільні системи і мережі, мультимедійний проектор.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

інструменти, обладнання, мультимедійне та програмне забезпечення, інтерактивні дошки, використання яких передбачається навчальною дисципліною

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (практична складова 60 балів, модульна складова 40 балів). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних видів робіт (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання **заліку** здобувачу вищої освіти необхідно набрати не менше 60 балів, виконати практичні заняття та здати модульну складову у вигляді комп'ютерного тестування. Структуру та вміст контрольних питань та завдань визначає викладач керуючись діючих нормативних документів університету.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за темами навчальної дисципліни

Назва теми	Бали	Форма контролю
	Денна форма	
Практичні (семінари)		
№1. Оцінка психофізіологічних властивостей людини. Встановлення типу темпераменту	8	Виконання завдань
№2. Визначення психологічних властивостей людини: пам'ять, увага. Стрес на робочому місці	8	Виконання завдань

№3. Дослідження біоритмів людини	8	Виконання завдань
№4. Кількісна оцінка ризику	8	Виконання завдань
№5. Вивчення питань ергономіки робочого місця	7	Виконання завдань
№6. Опанування заходів безпеки (санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, лікувально-профілактичних)	7	Виконання завдань
№7. Забезпечення пожежної безпеки суб'єкта господарювання	7	Виконання завдань
№8. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій	7	Виконання завдань
Усього практичні заняття	60	-
Усього поточна складова оцінювання	60	-
2. Підсумкова складова оцінювання		
Модульний контроль №1	20	-
Модульний контроль №2	20	-
Разом за модульною складовою	40	-
Всього	100	-

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	загальна
Безпека життєдіяльності та цивільний захист Рів1.doc	26	0.5	0-13
Безпека життєдіяльності та цивільний захист Рів2.doc	5	1	0-5
Безпека життєдіяльності та цивільний захист Рів3.doc	1	2	0-2
Всього	32		20

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

✓ Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25806>;

✓ Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21123>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Кухнюк О.М., Кусковець С.Л., Довбенко Т.О. Інженерні рішення в охороні праці: навчальний посібник, Рівне, 2024 р. 326 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/29810>.

2. Довбенко Т.О., Abdullayev K.N., Білан Т.Р., та ін. Економічна безпека національного енергетичного сектору в умовах глобалізації: колективна монографія / За заг. ред. О. Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 280 с.

3. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці: монографія: LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с

4. Закон України «Про охорону праці». Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992, № 49, ст. 668.

5. ДСТУ ISO 45001:2019 (ISO 45001:2018, IDT) «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування» Режим доступу: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_45001_2019.pdf

6. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення (НПАОП 45.2-7.02-12). Режим доступу:

7. ДСТУ ISO 31000:2018 Менеджмент ризиків. Принципи та настанови (ISO 31000:2018, IDT). Режим доступу: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_31000_2018.pdf

Допоміжна

8. Sterzel T., Lüdeke M.K.B., Walther C., Kok M.T., Sietz D., & Lucas P.L. Typology of coastal urban vulnerability under rapid urbanization. PLOS ONE. 2020. 15 (1). P. 1–24. DOI: 10.1371/journal.pone.0220936.

9. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення (НПАОП 45.2-7.02-12).

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці».

11. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

12. Про затвердження Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ Міністерства охорони здоров'я N 102/85 від 06.06.95 р.

Інформаційні ресурси в Інтернет

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

2. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>

3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.

4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) <http://www.lib.rv.ua/>.

Поєднання навчання та досліджень*

Під час вивчення дисципліни студенти можуть залучатися до написання тез-доповідей для опублікування в науково-популярних виданнях, а також брати участь в університетських студентських наукових конференціях та залучатися до роботи в наукових гуртках

Політика викладання та навчання

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Навички комунікації
- Вміння працювати в критичних умовах
- Вміння брати на себе відповідальність за прийняті рішення
- Лідерство + самостійність у професійних діях
- Успішна робота в команді
- Необхідність управляти своїм часом
- Здатність логічно і критично мислити

Дедлайни та перескладання

1. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно Порядку ліквідації академічних заборгованостей у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/30369>

2. Перездача модульних контролів здійснюється згідно Порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачів вищої освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція)

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/30369>

3. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <http://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачам вищої освіти можливе перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28363> На платформах edEx, FutureLearn та інших подібних можна самостійно опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання

Правила академічної доброчесності

1. Порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на відсутність академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція від 29.11.2024) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/31994>

2. Положення про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25004>

3. Політика доброчесного використання штучного інтелекту в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/31987>

Вимоги до відвідування

Не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/20050> При об'єктивних причинах пропуску занять, необхідно самостійно відпрацювати пропущений матеріал і захистити його. <https://exam.nuwm.edu.ua/> Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/30369>

Автор
Доцент КОПБЖ

Тетяна ДОВБЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №833
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100